

OBRATLOVCI PŘÍRODNÍ REZERVACE STRÁDOVKA (OKRES CHRUDIM)

The vertebrates of the Strádovka natural reserve (Chrudim district, East Bohemia)

František BÁRTA

Správa CHKO Železné hory, Náměstí 317, 538 25 Nasavrky

V letech 1997 až 1999 byl prováděn inventarizační průzkum obratlovců na území přírodní rezervace Strádovka. V tomto období bylo pozorováno, či odchyceno celkem 126 druhů obratlovců (7 druhů ryb, 5 druhů obojživelníků, 2 druhy plazů, 99 druhů ptáků a 13 druhů savců). Z tohoto počtu patřilo 33 druhů ke zvláště chráněným dle Vyhlášky MŽP ČR č. 395/92 Sb.

Úvod

Přírodní rezervace Strádovka, byla vyhlášena vyhláškou Správy CHKO Železné hory dne 1. listopadu 1993.

Důvodem vyhlášení byla především ochrana vlhkých rašelinných luk na severním a východním okraji Velkého Rohozenského rybníka, který je také součástí rezervace. Na tyto biotopy je vázán výskyt mnoha druhů rostlin a živočichů.

Obratlovci byly v území systematictěji sledováni v letech 1997 až 1999 a získané výsledky jsou obsahem tohoto příspěvku.

Pro území přírodní rezervace nebyl v minulosti zpracován žádný ucelený inventarizační průzkum, avšak je několik dílčích zpráv z geologie, geomorfologie, botaniky, resp. geobotaniky, a zoologie.

Geologické mapování území bylo prováděno v rámci mapování geofaktorů životního prostředí, které prováděl počátkem 90-tých let Český geologický ústav. Nástin širších geologických vztahů je pak ve Sborníku Železné hory č.5.

Výsledky botanických, geobotanických a zoologických průzkumů jsou shrnuty v publikacích: Drobní savci Železných hor, Vegetace Železných hor a Nejcennější plochy Železných hor.

Popis sledovaného území

Sledované území leží v jižní části okresu Chrudim, v centrální části Železných hor. Lokalita je západně od obce Rohozná.

Celková rozloha chráněného území je 45,2829 ha. Z této rozlohy tvoří 22,105 ha vodní plocha, zbytek louky a mokřady, převážně rašelinného a podmáčeného charakteru.

Nadmořská výška území je od 578 do 587 metrů. Terén je mírně svažité k západu a jihu, do rovinatého údolí, kde je rybníční hladina. Svažitost nepřesahuje 2 %.

Geologické podloží je tvořeno kyselými metamorfovanými horninami – žulami a rulami, které tvoří kyselé podloží. Na ně nasedají nevápnité nivní usazeniny.

Celá oblast patří do povodí Chrudimky. V území je pouze několik pramenišť a chybí významnější vodoteče.

Les ve sledovaném území není, avšak lemuje cca 1/3 severní hranice. Převažuje les smrkový, doplněný olšinami. Nelesní dřeviny jsou převážně roztroušeně, až shlukově rostoucí vrby, olše, krušina olšová, doplňkově bříza a výjimečně i další druhy dřevin.

V polovině 80. let byl proveden pokus o odvodnění lokality, který byl však neúspěšný a v území je dosud několik napřímených hlubokých, otevřených příkopů. V té době byl odbahněn i rybník. Tento zásah nebyl však dokončen a hromady deponií byly uloženy na okrajích rybníky. Část jich byla upravena a odstraněna v rámci Komplexního plánu péče o rezervaci. Na západní straně jsou deponie ponechány, s tím že jsou dnes vhodným biotopem pro některé druhy živočichů a jsou ponechány přirozené sukcesí. V rámci úprav byl při severním okraji rybníka vytvořen malý ostrov.

Převážná část luk je každoročně ošetřována sekáním spojeným s pomístním vyřezáváním náletů.

Rybník je intenzivně rybníkářsky využíván a přes zimní období je bez vody. V roce 1999 byla ve střední části luční enklávy mezi lesy vyhloubena tůň pro obojživelníky.

Celá rezervace je součástí regionálního biocentra "Strádovka".

Metodika

Soupis obratlovců a komentář k výskytu jednotlivých druhů je uveden na základě terénního průzkumu přírodní rezervace v letech 1997 až 1999. Lokalita byla opakovaně navštěvována, a to i s cílem sledovat dopad provedeného Komplexního plánu péče o rezervaci.

Metody sledování použité pro jednotlivé skupiny živočichů jsou běžnými metodami užívanými při terénních průzkumech. Ke sledování bylo použito následujících metod:

Ryby (*Pisces*) – přehled zjištěných druhů byl zpracován na základě poskytnutých materiálů Státním rybářstvím Hluboká a.s., provoz Havlovice, jmenovitě ing. Matějkou – vedoucím střediska.

Obojživelníci (*Amphibia*) a plazi (*Reptilia*) – jednotlivé druhy byly zjišťovány vizuální metodou a odchytem.

Ptáci (*Aves*) – pro zjišťování jednotlivých druhů bylo použito vizuální metody za použití dalekohledu 12x50, akustické metody a opakovaně odchytu do sítí. Vzhledem k absenci nočních kontrol nejsou v přehledu uvedeni zástupci sov.

Savci (*Mammalia*) – pro velké druhy bylo použito vizuální metody. U drobných druhů pak metody odchytu do pastí. V průběhu průzkumu nebyl zjištěn žádný zástupce letounů, resp. nebylo možno z pozorování provést druhovou identifikaci. Drobní zemní savci jsou uvedeni z odchytu v roce 1991, kdy zde bylo položeno 20 odchytových pastí (BÁRTA et REJL 1992).

U zvláště chráněných druhů dle Vyhlášky MŽP ČR č. 395/92 Sb. je uveden § a písmeno udávající stupeň ochrany daného druhu (K – kriticky, S – silně, O – ohrožený).

Datum uvedené u některých druhů pak znamená první, nebo výjimečně pozorování.

Výsledky

Ryby (*Pisces*)

V následující tabulce je přehled zjištěných druhů a počet kusů, jak je poskytlo Státní rybářství Hluboká – středisko Havlovice s.p. (Pozn. „ano“ znamená, že druh byl uveden jen kusově a v přehledu neuveden, nebo byl uveden váhově).

Druh / Rok	1997	1998	1999
Plotice obecná (<i>Rutilus rutilus</i>)	ano	ano	ano
Štika obecná (<i>Esox lucius</i>)	30	40	0
Okoun říční (<i>Perca fluviatilis</i>)	0	0	ano
Lín obecný (<i>Tinca tinca</i>)	2000	1050	6000
Tolstolobik obecný (<i>Hypophthalmichthys molitrox</i>)	140	150	0
Síh severní - maréna (<i>Coregonus lavaretus</i>)	4200	0	290
Kapr obecný (<i>Cyprinus carpio</i>)	7430	8200	8100

Obojživelníci (*Amphibia*)

Čolek horský (*Triturus alpestris*) - zjištěn v litorálním pásmu 31.3.1999 v počtu 20 jedinců. Při kontrole 6.4.1998 bylo ve stejných místech nalezeno pouze 5 jedinců. § S.

Skokan hnědý (*Rana temporaria*) - patří k nejpočetněji zastoupenému druhu obojživelníků. Jeho snůšky jsou nejen v zátočinách na severní straně rybníka, ale i v odvodňovacím kanále na západní straně.

Skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) – odchyceni 3 jedinci 1.4.1999. § S.

Skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) – je méně početným druhem, než předešlý, přesto se vyskytuje převážně na severním a západním okraji rybníka. První zjištění je ze 4.7.1998. § K.

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) – je druh s celoplošným rozšířením v území. § O.

Plazi (*Reptilia*)

Ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*) – vyskytuje se v celém území a to hojně v porovnání s okolními kulturami. § S.

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – vyskytuje se vzácně v celém území. Pozorována 25.7.1999. § O.

Ptáci (*Aves*)

Ptáci tvoří dominantní složku obratlovců, a to nejen druhově, ale v určitém období (např. za tahu) i početně.

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*) – V roce 1999 vyhnízdil 1 pár. V roce 1997 a 1998 pozorován pouze za jarního a podzimního tahu. § O.

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*) – je pravidelně pozorována v jarním období, hnízdění zjištěno nebylo. § O.

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*) – od počátku sledování patří k pravidelně se vyskytujícím druhům, vyjma zimní období, kdy je rybník vypuštěn. Pravidelný výskyt souvisí i s nedalekou malou hnízdní kolonií. Početně největší výskyt je však v období těsně po výlovu rybníka, kdy ptáci loví drobné druhy živočichů.

Čáp černý (*Ciconia nigra*) – pravidelně do území zaletuje za potravou. Hnízdí asi 1 km západně od rezervace. § S.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) – zaletuje sporadicky za potravou z blízkého hnízda v Rohozné. § O.

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*) – pravidelně se vyskytující druh s hnízděním. V roce 1999 zde bylo bez povolení vysazeno cca 100 kusů "polodivokých" kachen, které byly v podzimním období sloveny.

Čírka obecná (*Anas crecca*) – pravidelně protahující druh i ve větším počtu (6 párů). Hnízdění podmínky jsou prozatím pro tento druh nedostatečné. § O.

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*) – pravidelně a početně protahuje (do 100 kusů). Hnízdí zde však jen 5 až 6 párů zřejmě z důvodu absence litorálních porostů.

Polák velký (*Aythya ferina*) – obdobně jako druh předešlý.

Labuť velká (*Cygnus olor*) – pravidelně se objevují ptáci za jarního a podzimního tahu, výjimečně i několik jedinců v létě pelichá, avšak dosud nehnízdí.

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*) – opakovaně pozorován při přeletěch nad lokalitou. § S.

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*) – zaletuje do lokality za potravou. § S.

Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*) – zcela výjimečně zaletuje do lokality za potravou. Hnízdí asi 0,5 km od sledovaného území. § O.

Káně lesní (*Buteo buteo*) – zcela výjimečně v lokalitě loví, často se zdržuje na okolních kulturách a hnízdí jihozápadně a severně od sledovaného území.

Moták pochop (*Circus aeruginosus*) – pozorován opakovaně v mimohnízdním období. V území nejsou prozatím vhodné hnízdící podmínky. Nejbližší hnízdiště je ve vzdálenosti 2 km jihovýchodním směrem. § O.

Poštorka obecná (*Falco tinnunculus*) – ve sledovaném území nehnízdí, avšak pravidelně zaletuje za potravou.

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*) – v období sledování byl pozorován opakovaně od 25.7.1999. V nejbližším okolí pravděpodobně nehnízdí. § S.

Koroptev polní (*Perdix perdix*) – opakovaně pozorován pár dospělých a v roce 1999 i vyvedená rodinka na západní straně území. § O.

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*) – patří k nepočetnému druhu. S hnízděním v počtu 1 až 2 párů.

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) – hnízdící druh v počtu 1 až 2 párů. § S.

Lyska černá (*Fulica atra*) – hnízdící druh v počtu 8 párů. Při tahu lze zastihnout i 150 jedinců.

Kulík říční (*Charadrius dubius*) – vyskytuje se každoročně v jarním a podzimním období, kdy je obnaženo dno rybníka. Hnízdění zjištěno nebylo.

Bekasína otavní (*Gallinago gallinago*) – hnízdí v počtu 1 až 2 párů, a to od roku 1998, kdy byly dokončeny managementové úpravy biotopu. První pozorování 23.2.1998. § S.

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*) – je pozorována za jarního tahu, hnízdo nalezeno nebylo. § O.

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) – je pozorován téměř po celý rok, avšak hnízdo ani mláďata nalezena nebyla. Možné hnízdění však potvrzují data pozorování 12.5. a 4.7.1998. § S.

Rybák černý (*Chlidonias niger*) – pozorování 3 jedinci 12.5.1999. § K.

Racek chechtavý (*Larus ridibundus*) – pravidelně se vyskytuje v mimohnízdním období. Dle ústního sdělení před úpravami rybníka i hnízdil.

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*) – v území nehnízdí, ale zcela výjimečně zaletuje za potravou. Častější i početná hejna jsou pozorovány na okolních kulturách.

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*) – v území nehnízdí, ale zaletuje za potravou do míst, kde je sypáno krmění pro kachny a ryby.

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*) – hnízdí v území v počtu 1 až 2 párů.

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*) – patří k pravidelně se vyskytujícím druhům a lze předpokládat rozmnožování.

Rorýs obecný (*Apus apus*) – pravidelně zaletuje nad území za potravou. § O.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) – v území nehnízdí, ale pravidelně zaletuje za potravou. Nejbližší hnízdiště je cca 500 m jižně na řece Chrudimce. § S.

Žluna zelená (*Picus viridis*) – v roce 1998 vyhnízdil 1 pár v solitérní vrbě na severní straně rybníka.

Datel černý (*Dryocopus martius*) – v mimohnízdním období sporadicky zaletuje za potravou.

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*) – pravidelně do území zaletuje, ale vzhledem k absenci vzrostlých stromů zde nehnízdí. Hnízdí v blízkosti sledovaného území.

Skřivan polní (*Alauda arvensis*) – pravidelně hnízdí v blízkosti sledované plochy a do území pouze zaletuje.

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) – do území zaletuje pouze za potravou. Prozatím zde není nocoviště tohoto druhu známo, a to ani v blízkosti sledované plochy. V případě vytvoření litorálního porostu rákosin lze však vznik nocoviště předpokládat. § O.

Jiříčka obecná (*Delichon urbica*) – do území zaletuje za potravou.

Linduška lesní (*Anthus trivialis*) – v roce 1997 byla jediným hnízdícím zástupcem ve sledovaném území. Hnízdí zde v počtu 2 až 3 párů.

Linduška luční (*Anthus pratensis*) – pravidelně se vyskytuje za tahu a hnízdění výskyt byl zaznamenán až po úpravách pobřežních pásem rybníka v roce 1998. Pozorována 12.5.1998.

Konipas horský (*Motacilla cinerea*) – v území nehnízdí, ale často zaletuje za potravou.

Konipas bílý (*Motacilla alba*) – v území hnízdí v počtu 1 páru. Větší počet jedinců je v době vypouštění rybníka, kdy na obnaženém bahně sbírá potravu i přes 50 kusů.

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*) – druh s celoročním výskytem a v území pravidelně hnízdí v počtu 5 až 6 párů.

Pěvuška modrá (*Prunella modularis*) – patří k hnízdícím druhům v území v počtu 3 až 5 párů.

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*) – druh s celoročním výskytem a hnízděním v počtu 10 až 12 párů.

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*) – vyskytuje se pouze za tahu a v mimohnízdním době, kdy zaletuje za potravou z blízké obce.

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*) – zaletuje do území za potravou z blízkých biotopů, kde i hnízdí.

Brambourniček hnědý (*Saxicola rubetra*) – hnízdící druh v počtu 3 až 4 párů. § O.

Kos černý (*Turdus merula*) – druh s celoročním výskytem a hnízděním v počtu 6 až 8 párů.

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*) – druh s téměř celoročním výskytem (vyjma měsíce leden a únor) kdy nebyl zjištěn. Hnízdí v lokalitě pouze v 1 až 2 párech, ale v okolí je běžným hnízdícím druhem.

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*) – druh s výskytem mimo zimní období a hnízdící v počtu 4 až 5 párů.

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*) – vyskytuje se v období tahu a to v počtu do 100 kusů, kdy nocuje v blízkých lesních komplexech a v území sbírá potravu. § S.

Drozd brávník (*Turdus visciorus*) – do území zaletuje za potravou a hnízdí v blízkých lesích, a to i těsně při hranici sledovaného území. Výjimečně i ve větším počtu jako 31.3.1999 30 jedinců.

Cvrčilka zelená (*Locustella naevia*) – patří k pravidelně hnízdícím druhům v počtu 3 až 4 párů. Zjištěna např. 12.5.1998.

Rákosník proužkovavý (*Acrocephalus schoenobaenus*) – vzácný druh s hnízdním výskytem v počtu 1 až 2 párů.

Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*) – patří k pravidelně hnízdicím druhům v počtu 10 až 12 párů.

Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*) – patří k pravidelně hnízdicím druhům v počtu 4 až 5 párů.

V početním zastoupení jednotlivých druhů rákosníku zřejmě dojde v budoucnu ke změnám vlivem provedených managementových opatření.

Sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*) – patří ke vzácným hnízdičům v počtu 1 až 2 párů.

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*) – patří ke vzácným hnízdičům v území v počtu 2 až 3 párů.

Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*) – patří k pravidelným hnízdním druhům v počtu 8 až 10 párů.

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*) – hnízdí ve sledovaném území v počtu 6 až 8 párů.

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*) – hnízdí ve sledovaném území v počtu 8 až 10 párů.

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*) – patří k pravidelně se vyskytujícím druhům, avšak hnízdo nebylo v území nalezeno.

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*) – pravidelně v území hnízdí v počtu 10 až 12 párů.

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*) – patří k pravidelně hnízdicím druhům s odhadem počtu hnízdních párů 4 až 5.

Králíček obecný (*Regulus regulus*) – patří k druhům s celoročním výskytem. Přimo ve sledovaném území nehnízdí, avšak těsně při jeho hranici má již vhodné hnízdní podmínky – jehličnaté stromy.

Králíček ohnivý (*Regulus ignicapillus*) – stejně jako u předešlého druhu, avšak hnízdění je méně početné než u předešlého.

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) – druh byl opakovaně pozorován, avšak hnízdo nalezeno nebylo. § O.

Mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*) – patří k druhům s celoročním výskytem. V území hnízdí 5 až 6 párů.

Sýkora babka (*Parus palustris*) – hnízdní druh v území v počtu 1 až 2 párů.

Sýkora lužní (*Parus montanus*) – hnízdní druh v území i širším okolí. Hnízdí v počtu 4 až 5 párů a je celkově početnější než druh předešlý.

Sýkora parukářka (*Parus cristatus*) – zatoulá se pouze v zimním období z okolních biotopů.

Sýkora uhelníček (*Parus ater*) – stejně jako druh předešlý se vyskytuje pouze v období potulek.

Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*) – je druhem hojným po celý rok. Přimo ve sledovaném území však hnízdí 2 až 3 páry z důvodu absence možností k hnízdění.

Sýkora koňadra (*Parus major*) – je nejhojnějším druhem sýkor. V území však hnízdí 5 až 6 párů z důvodu absence hnízdních příležitostí.

Brhlík lesní (*Sitta europaea*) – hnízdí v území v počtu 2 až 3 párů, jinak je hojným druhem s celoročním výskytem.

Šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*) – hnízdí v území v počtu 1 až 2 párů. V okolí však po celý rok hojnější.

Ťuhák obecný (*Lanius collurio*) – vyskytuje se v území pravidelně. Hnízdí v počtu 3 párů. § O.

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*) – vyskytuje se celoročně, avšak ve sledovaném území nehnízdí.

Ořešník kroupenatý (*Nucifraga caryocatactes*) – do území zaletuje pouze za potravou. Hnízdí v blízkosti sledovaného území. § O.

Vrána obecná šedá (*Corvus corone cornix*) – pravidelně zaletuje za potravou, avšak hnízdí mimo sledované území.

Krkavec velký (*Corvus corax*) – do území zaletuje pouze výjimečně. Nejbližší hnízdiště je cca 3 km západně od sledovaného území. § O.

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*) – v území hnízdí 2 až 3 páry.

Vrabc domácí (*Passer domesticus*) – v území nehnízdí. Zaletuje pouze za potravou z blízké obce.

Vrabc polní (*Passer montanus*) – vyskytuje se celoročně. Hnízdí však v počtu 1 až 2 párů. Podzimní hejna však čítají i 20 jedinců.

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) – pravidelně hnízdí v počtu 12 až 14 párů.

Pěnkava jikavec (*Fringilla montifringilla*) – vyskytuje se pouze za jarního a podzimního tahu. Z důvodu nedostatku potravy nebyla v zimních měsících zjištěna.

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*) – hnízdí v území v počtu 3 až 4 párů.

Zvonek zelený (*Carduelis chloris*) – pravidelně hnízdí v počtu 4 až 5 párů, převážně na východní straně území

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*) – v území hnízdí 4 až 5 párů.

Čížek lesní (*Carduelis spinus*) – do území pravidelně zaletuje, avšak hnízdí v blízkosti sledované plochy.

Konopka obecná (*Carduelis cannabina*) – byla zjištěna po většinu roku, avšak hnízdo nalezeno nebylo.

Křivka obecná (*Loxia curvirostra*) – hnízdí mimo sledované území, avšak občas do území zaletuje.

Hýl rudý (*Carpodacus erythrinus*) – v území pravidelně hnízdí v počtu 1 až 2 párů. Dne 27.7.1998 pozorována samice s nesoucí potravou. § O..

Hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*) – patří k pravidelně se vyskytujícím, avšak nehnízdícím druhům. Hnízdí v blízkosti sledované plochy.

Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*) – pravidelně do území zaletuje v počtu několika jedinců (2 až 3 rodiny). Hnízdí však mimo sledované území.

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*) – pravidelně hnízdí v sušších částech sledovaného území v počtu 6 až 8 párů.

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*) – pravidelně hnízdí v počtu 8 až 10 párů.

Savci (*Mammalia*)

Ježek západní (*Erinaceus europaeus*) – vyskytuje se v sušších částech sledovaného území.

Krtek obecný (*Talpa europaea*) – je vázán na sušší části sledovaného území.

Rejsek obecný (*Sorex araneus*) – při odchytu v roce 1991 byli odchyceni 2 jedinci.

Rejsek malý (*Sorex minutus*) -při odchytu v roce 1991 byli odchyceni 4 jedinci.

Rejsec vodní (*Neomys fodiens*) - při odchytu v roce 1991 byl odchycen 1 exemplář.

Zajíc polní (*Lepus europaeus*) – pravidelně se vyskytující druh.

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – patří k pravidelně se vyskytujícím druhům při severních okrajích území. § O.

Ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*) – v území jsou nejméně 2 páry, a to dle nálezů zemních děr po vypuštění rybníka. V lokalitě si nestaví typické hrady, avšak osídluje vyhrnuté deponie.

Norník rudý (*Clethrionomys glaerolus*) – opakovaně vizuálně pozorován a při odchytu v roce 1991 byli odchyceni 4 jedinci..

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) – hojný druh v okrajových částech území, které slouží jako refugium pro okolní agrokultury..

Liška obecná (*Vulpes vulpes*) – pravidelně se v území vyskytuje, avšak nory nalezeny nebyly.

Lasice hranostaj (*Mustela erminea*) – byla pozorována 27.7.1998.

Kuna sp. (*Martes sp.*) – výskyt zjištěn na základě pobytových stop (trus).

Prase divoké (*Sus scrofa*) – v území se vyskytuje nepravidelně, často zde však vyhledává podmočená místa – kaliště.

Srnce obecný (*Capreolus capreolus*) – pravidelně se vyskytuje po celý rok.

Diskuse

Vzhledem k tomu, že neexistuje přímý srovnávací materiál z minulosti je srovnání vývoje populace obratlovců v lokalitě nemožné. Nejbližším obdobným biotopem jsou Trhovokamenické rybníky.

Pro SPR Mlýnský rybník a rybník Rohlík zpracoval vertebratologický inventarizační průzkum RYBÁŘ v roce 1981. Zjistil zde 90 druhů obratlovců, vyjma ryb. Je to o poznání méně druhů než v PR Strádovka, ale Rybář sledoval plochu 5,08 ha. V této ploše je zahrnut i tok Chrudimky.

V termínu 7. až 8. června 1996 pobývali u Trhovokamenických rybníků členové Východočeské pobočky ČSO a zjistili zde 70 druhů ptáků (ČERNÝ 1996).

Vysoká pestrost druhů v PR Strádovka je dána jednak rozlohou území, jednak dostatečnou plochou jednotlivých biotopů, včetně podmáčených rašelinišť.

Ochranná opatření

Pro celé území byl zpracován plán péče, který je postupně naplňován. V rámci Komplexního plánu péče o rezervaci, který byl dotován prostředky ze státního fondu životního prostředí se podařilo odstranit část negativních faktorů, které byly pozůstatkem po zásazích v minulosti.

Již v období provádění IP se projevil kladný dopad provedených opatření, a to jednak v přibývajícím počtu druhů a nárůstu počtu kusů.

Kladně by se měla projevit i vyhloubená tůň, ve střední části luční enklávy, kde v minulosti existoval rybník, ale dnes zde není vhodná plocha pro obojživelníky.

Navrhovaná opatření :

1. Vodní plocha – podpořit nárůst litorálních pásem a to změnou rybí obsádky, resp. udržení její současné skladby. Pokud by nadále nedošlo k nárůstu rákosin a ostřic, provést technická opatření (oplůtky) . Podpořit hnízdiště vodních ptáků – budky, ostrůvky.

2. Západní část s vyhrnutou deponií – ponechat přirozené sukcesie.

3. Luční enklávy – provádět současnou formu managementu. Ve vhodných místech je možno vyhloubit drobné tůňky pro obojživelníky a hmyz.

Závěr

V rámci provedeného inventarizačního průzkumu přírodní rezervace Strádovka bylo zjištěno celkem 128 druhů. Z toho jsou ke kriticky ohroženým druhům zařazeny 2 druhy, k silně ohroženým 12 druhů a k ohroženým 19 druhů.

Na základě získaných výsledků lze konstatovat, že rezervace je velmi cenným územím pro výskyt a rozmnožování obratlovců. Nadále je zde však nutno provádět průzkum,

resp. monitorování dopadu provedených ochranných opatření na výskyt a početnost jednotlivých druhů obratlovců.

Summary

In 1997 - 1999 an inventory research in the Strádovka natural reserve (Chrudim district, East Bohemia) was carried out. Totaly 126 vertebrate species were found (7 fish, 5 amphibian, 2 reptilian, 99 bird and 13 mammalian species). Among them, according to the Czech National Council Act No. 114/92 Gazette on Nature Conservation and Landscape Protection and Czech Ministry of Environment Decree No. 395/92 Gazette, 31 species are specially or particularly protected.

Literatura

- BÁRTA F., REJL J. 1992: Drobní savci Železných hor. In: Sborník referátů konference k 1. výročí vyhlášení CHKO Železné hory. Lelnín, Heřmanův Městec: 39-45.
- BARUŠ V., OLIVA, O. a kol. 1992: Fauna ČSFR Obojživelníci. Academia, Praha.
- ČERNÝ M., 1996: Výsledky ornitologického inventarizačního průzkumu v širším okolí Trhové Kamenice. VČP ČSO, Pardubice. Nepubl.
- JIRÁSEK J., 1994: Nejcennější plochy Železných hor. Železné hory - Sborník prací č. 3. Invence, Litomyšl.
- JIRÁSEK J., NEUHAUSLOVÁ Z., 1997 Vegetace Železných hor (stručný přehled). Železné hory – Sborník prací č.6. PORS, Chrudim.
- RYBÁŘ P., 1981: Závěrečná zpráva o vertebratologickém inventarizačním průzkumu – SPR Mlýnský rybník a rybník Rohlík. KSSPPOP, Pardubice. Nepubl.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., HUDEC K., 1997: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985 – 1989. H+H, Jinočany.
- VODIČKA J., 1997: Železné hory očima geologa.. Železné hory - Sborník prací č.5. Invence, Litomyšl.

Došlo: 6.1.2000